

El-, gas-, värme- och vattenverk

Enligt Företagsstatistik 1999 och 2000

Electricity, gas and water supply according to Structural Business Statistics 1999 and 2000

I korta drag

Branschens förädlingsvärde

Branschen el-, gas-, värme- och vattenverk hade ett förädlingsvärde om 42 213 miljoner kronor år 1999 och 42 696 miljoner kronor för år 2000 enligt företagsstatistiken. Detta innebär att branschen svarar för drygt 3 procent av förädlingsvärdet i hela näringslivet, som det är avgränsat i företagsstatistiken.

Investeringarna i materiella anläggningstillgångar ökade från 13 229 miljoner kronor år 1999 till 14 699 miljoner kronor år 2000.

Den offentliga sektorn är stor ägare

Den offentliga sektorn är fortfarande en stor ägarintressent i branschen. Ägarandelen har dock minskat från år 1999 till år 2000. Staten ägde verksamhet svarande mot 27 procent av branschens förädlingsvärde år 1999 och 25 procent år 2000. Kommunerna ägde verksamhet motsvarande 38 procent år 1999 och 35 procent år 2000. Här har då de verksamheter som har staten respektive kommunen som majoritetsägare räknats som statligt/kommunalt ägda.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Hans Björklund, SCB, tfn 019-17 64 48, hans.bjorklund@scb.se
Lina Gustavsson, SCB, tfn 019-17 60 47, lina.gustavsson@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1403-1663 Serie NV – Näringsverksamhet. Utkom den 25 november 2002.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Omsättning	3
Produktionsvärde	3
Förbrukning	3
Förädlingsvärde	3
Arbetsproduktivitet	3
Investeringar	4
Tabeller	5
1A. Omsättning år 1999, miljoner kronor	5
1B. Omsättning år 2000, miljoner kronor	5
2. Produktionsvärde, miljoner kronor	5
3. Förbrukning, miljoner kronor	6
4. Förädlingsvärde, miljoner kronor	6
5. Anställda och förädlingsvärde per anställd, 1000 kronor	7
6. Investeringar i materiella anläggningstillgångar, miljoner kronor	7
Fakta om statistiken	8
Detta omfattar statistiken	8
Definitioner och förklaringar	8
Så görs statistiken	8
Statistikens tillförlitlighet	8
Bra att veta	9
Jämförelse med den årliga energistatistiken	9
Skillnader i förhållande till den företagsekonomiska redovisningen	9
Annan statistik	9
EU-förordning	9
Publicering	9
In English	11
Summary	11
List of tables	11
List of terms	11

Statistiken med kommentarer

Omsättning

I tabell 1 presenteras omsättning per delbransch för åren 1999 och 2000. Den totala omsättningen var 142 miljarder kronor år 1999 och minskade till 139 miljarder år 2000. Elproduktionen är den största delbranschen med 64 miljarder år 1999 och 61 miljarder år 2000. De företag/verksamhetsenheter, som har undersökts med enkät har också ombetts ange hur stor omsättningen är från branschfrämmande verksamhet. Denna verksamhet utgör 5 procent år 1999 respektive 4 procent år 2000 av den totala omsättningen. Det skall sägas att andelen underskattas något, eftersom uppgiften saknas för de små företagen.

Produktionsvärde

I tabell 2 återfinns produktionsvärden. I Företagsstatistiken beräknas produktionsvärdet som omsättningen enligt tabell 1 minskat med värdet av inköpta handelsvaror. För elhandeln kommer alltså enbart handelsmarginalen med. Vidare görs korrigerings för lagerförändringar och aktiverat arbete för egen räkning. Slutligen görs tillägg för övriga rörelseintäkter som inte ingår i omsättningen i den mån det inte är fråga om erhållna bidrag, valutakursvinster och reavinster.

Det totala produktionsvärdet i branschen var 120 miljarder kronor år 1999, vilket minskade till 117 miljarder kronor år 2000. Företag/verksamhetsenheter med elproduktion dominerar och svarar för 55 procent av branschens produktionsvärde båda åren. Bland ägarkategorierna är det ganska jämnt fördelat. År 2000 står staten för 31 procent av produktionsvärdet, kommunerna för 35 procent och de övriga för 34 procent.

Förbrukning

Som förbrukning i Företagsstatistiken räknas inköp av förnödenheter och tjänster. Däremot ingår inte avskrivningar, räntor och liknande kostnader. Inte heller arbetskraftskostnader ingår. Förbrukningen framgår av tabell 3 och uppgick till 78 miljarder år 1999 och 74 miljarder år 2000.

Förädlingsvärde

Förädlingsvärdet är skillnaden mellan produktionsvärde och förbrukning. Det kan sägas vara branschens bidrag till Sveriges bruttonationalprodukt, BNP. År 1999 var förädlingsvärdet 42 miljarder kronor och år 2000 var det 43 miljarder, vilket motsvarar drygt 3 procent av hela näringslivet, som det är avgränsat i Företagsstatistiken. Elproduktionens andel av förädlingsvärdet i branschen var 47 procent år 1999 och 51 procent år 2000. Staten som ägare svarade för 27 procent av förädlingsvärdet år 1999, vilket minskar till 25 procent år 2000. Kommunerna stod för 38 procent år 1999 och 35 procent år 2000. Övriga ägare stod för 35 procent av förädlingsvärdet år 1999, och detta ökade till 39 procent år 2000.

Arbetsproduktivitet

I tabell 5 visas antal anställda och förädlingsvärdet per anställd. Det sistnämnda brukar ibland användas som ett mått på arbetsproduktiviteten. Det krävs en stör-

re arbetsproduktivitet där stora investeringar behövs. För hela branschen låg förädlingsvärdet på 1,6 miljoner per anställd år 1999 och 1,9 miljoner per anställd år 2000. Det högsta förädlingsvärdet per anställd har nätverksamheten. Av ägarkategorierna har staten det högsta förädlingsvärdet per anställd.

Investeringar

Investeringar i materiella anläggningstillgångar utgörs huvudsakligen av investeringar i byggnader och maskiner. Värdet av försålda byggnader/maskiner är frånräknat. Investeringarna framgår av tabell 6. De uppgick till 13 miljarder år 1999 och 15 miljarder år 2000. Bland ägarkategorierna kan noteras att staten sålde av så mycket 1999 att investeringarna blev negativa.

Tabeller

1A. Omsättning år 1999, miljoner kronor

1A. Turnover, year 1999, million SEK, within and outside the industry

	i den egna branschen	ej inom branschen	Totalt	andel inom branschen
Hela branschen	134 877	7 239	142 115	95%
Delbranscher:				
Elproduktion	59 814	3 904	63 718	94%
Elhandel	33 439	398	33 837	99%
Nätverksamhet	29 324	1 914	31 238	94%
Gas- och värmeverk	10 813	993	11 806	92%
Vattenverk	1 487	29	1 516	98%

1B. Omsättning år 2000, miljoner kronor

1B. Turnover, year 2000, million SEK, within and outside the industry

	i den egna branschen	ej inom branschen	Totalt	andel inom branschen
Hela branschen	133 248	5 332	138 580	96%
Delbranscher:				
Elproduktion	57 790	2 940	60 730	95%
Elhandel	33 053	397	33 450	99%
Nätverksamhet	30 174	1 483	31 657	95%
Gas- och värmeverk	11 233	450	11 683	96%
Vattenverk	999	61	1 060	94%

2. Produktionsvärde, miljoner kronor

2. Production value, million SEK, and share of total production value

			Andel	Andel
	År 2000	År 1999	År 2000	År 1999
Hela branschen	116 736	120 168	100%	100%
Delbranscher:				
Elproduktion	64 601	65 601	55%	55%
Elhandel	7 813	9 852	7%	8%
Nätverksamhet	33 257	32 378	28%	27%
Gas- och värmeverk	9 953	10 721	9%	9%
Vattenverk	1 113	1 616	1%	1%
Ägare:				
Stat	36 000	37 362	31%	31%
Kommun	40 810	40 917	35%	34%
Övriga	39 926	41 890	34%	35%

3. Förbrukning, miljoner kronor**3. Intermediate consumption, million SEK, and share**

			Andel	Andel
	År 2000	År 1999	År 2000	År 1999
Hela branschen	74 040	77 955	100%	100%
Delbranscher:				
Elproduktion	42 962	45 665	58%	59%
Elhandel	6 361	8 161	9%	10%
Nätverksamhet	17 907	16 974	24%	22%
Gas- och värmeverk	6 256	6 541	8%	8%
Vattenverk	553	613	1%	1%
Ägare:				
Stat	25 185	25 873	34%	33%
Kommun	25 787	24 958	35%	32%
Övriga	23 068	27 124	31%	35%

4. Förädlingsvärde, miljoner kronor**4. Value added, million SEK, and share of total value added**

			Andel	Andel
	År 2000	År 1999	År 2000	År 1999
Hela branschen	42 696	42 213	100%	100%
Delbranscher:				
Elproduktion	21 638	19 936	51%	47%
Elhandel	1 452	1 690	3%	4%
Nätverksamhet	15 350	15 404	36%	36%
Gas- och värmeverk	3 696	4 180	9%	10%
Vattenverk	559	1 003	1%	2%
Ägare:				
Stat	10 815	11 489	25%	27%
Kommun	15 023	15 959	35%	38%
Övriga	16 858	14 765	39%	35%

5. Anställda och förädlingsvärde per anställd, 1000 kronor**5. Employees and value added per employee, 1000 SEK**

	Anställda	Anställda	Fv per anst	Fv per anst
	År 2000	År 1999	År 2000	År 1999
Hela branschen	22 723	25 832	1 879	1 634
Delbranscher:				
Elproduktion	10 435	12 311	2 074	1 619
Elhandel	1 713	1 625	848	1 040
Nätverksamhet	7 273	7 767	2 110	1 983
Gas- och värmeverk	2 606	3 322	1 418	1 258
Vattenverk	696	807	804	1 242
Ägare:				
Stat	3 880	4529	2 787	2 537
Kommun	10 643	13120	1 412	1 216
Övriga	8 200	8183	2 056	1 804

6. Investeringar i materiella anläggningstillgångar, miljoner kronor**6. Investment in tangible assets, million SEK, and share of total**

			Andel	Andel
	År 2000	År 1999	År 2000	År 1999
Hela branschen	14 699	13 229	100%	100%
Delbranscher:				
Elproduktion	6 833	5 651	46%	43%
Elhandel	406	337	3%	3%
Nätverksamhet	5 198	4 373	35%	33%
Gas- och värmeverk	2 196	2 469	15%	19%
Vattenverk	65	400	0%	3%
Ägare:				
Stat	2 792	-3 318	19%	-25%
Kommun	9 105	7 529	62%	57%
Övriga	2 802	9 018	19%	68%

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Företagsstatistiken för El-, gas-, värme- och vattenverk omfattar samtliga verksamhetsenheter, som klassas inom koderna 40-41 enligt Standard för svensk näringsgrensindelning 1992, SNI 92. Företagsstatistiken är årlig och referensperioden sammanfaller med företagets redovisningsperiod. I de fall företagen har brutet räkenskapsår, så är referensperioden det redovisningsår som närmast överensstämmer med kalenderåret. Statliga och kommunala myndigheter samt finansiella företag ingår inte i Företagsstatistiken.

Definitioner och förklaringar

Undersökningsobjektet är verksamhetsenhet. En verksamhetsenhet är i de allra flesta fall detsamma som en juridisk enhet (t. ex. ett bolag). För några stora industriföretag omfattar dock verksamhetsenheten endast den del av företaget som producerar energi. Branschklassificeringen görs så att företaget/ verksamhetsenheten klassas till den bransch/delbransch som utgör enhetens huvudsakliga verksamhet

En fördelning görs efter tre ägarkategorier, stat, kommun och övriga. Klassningen görs genom att varje verksamhetsenhet förs till en kategori beroende på majoritetsägande. Någon hänsyn till minoritetsägande tas alltså inte.

Så görs statistiken

Företagsstatistiken är en totalundersökning. Företag som har energirelaterade intäkter om minst 200 miljoner kr (föregående år) eller har minst 50 anställda samt några företag med stor balansomslutning får fylla i en enkät med efterfrågade uppgifter. För övriga företag gäller att uppgifter tas in via de standardiserade räkenskapsutdragen (SRU), som företagen lämnar till skattemyndigheterna som bilaga till skattedeklarationen. För de enkätundersökta företagen kan söka variabler efterfrågas direkt i frågeformuläret. För de företag som undersöks via SRU finns inte denna möjlighet, utan här får modellberäkningar göras för att komma fram till värden för vissa av de eftersökta variablerna.

Cirka 1 200 företag ingår i branschen El-, gas-, värme- och vattenverk i Företagsstatistiken. Av dessa enkätundersöks cirka 200 företag. De enkätundersökta företagen svarar dock för 85 procent av förädlingsvärdet i branschen. Dessa står alltså för den helt avgörande delen av undersökningens resultat.

Statistikens tillförlitlighet

Eftersom Företagsstatistiken är en totalundersökning, så finns inga urvalsfel i undersökningen. Objektsbortfallet är av mycket liten omfattning. För enkätdelen av undersökningen gäller uppgiftslämnarplikt. Om uppgifterna ändå inte kommer in kan en del hämtas från årsredovisningar eller skattematerial. Det förekommer en viss undertäckning, genom att företag som haft verksamhet bara en del av året inte kommer med, men även detta fel torde vara av liten omfattning. Vidare kan vissa företag ha felaktig information om bransch, vilket gör att företaget i fråga inte kommer med i den del av undersökningen som avser en viss bransch. På samma sätt kan också ett företag komma med i en viss bransch, som egentligen inte hör dit. För hela branschen El-, gas-, värme- och vattenverk torde dessa fel enbart gälla de minsta företagen. Däremot kan även de större företagen vara förda till fel delbransch inom den större branschen, vilket leder till fel i redovisningen per delbransch.

En undertäckning förekommer inom branschen El-, gas-, värme- och vattenverk genom att värdet av energiproduktionen i industriföretagen inte alltid kommer med. Det beror dels på att det inte alltid har avgränsats en särskild verksamhetsenhet för denna produktion, och dels kan det bero på att denna energi används internt inom företaget och att därför ingen egentlig försäljning registrerats.

Sammanfattningsvis kan ändå sägas att statistikens tillförlitlighet är god för övergripande variabler av den typ som redovisas i denna publikation. För specifika variabler, som ingår i undersökningen men inte redovisas här, kan tillförlitligheten vara mindre.

Bra att veta

Jämförelse med den årliga energistatistiken

I den årliga energistatistiken (Årlig el), som redovisas i SM EN 11 El-, gas- och fjärrvärmeförsörjningen finns också en del ekonomiska uppgifter. Årlig el redovisar intäkter på drygt 100 miljarder för såväl 1999 som 2000. Då är att märka att gasverk och vattenverk inte ingår. Detta skall alltså jämföras med omsättningen från Företagsstatistiken, som ligger på 131 miljarder år 1999 och knappt 129 miljarder år 2000, om gasverkens och vattenverkens omsättning borträknas liksom branschfrämmande omsättning.

Differensen mellan Årlig el och Företagsstatistik har analyserats inom SCB. En del av förklaringen till differensen är att Företagsstatistiken mäter en del omsättning som inte tas med i Årlig el. Vidare förekommer en del koncerninterna leveranser som nettas bort i Årlig el. Men det finns ändå en differens som inte går att förklara, trots att SCB har haft kontakter med några stora företag för att söka hjälp till förklaringar.

Skillnader i förhållande till den företagsekonomiska redovisningen

En mer företagsekonomisk redovisning av alla branscher som ingår i Företagsstatistiken görs i SM NV 11, Ekonomisk redogörelse för företagen. En skillnad i förhållande till redovisningen i detta SM är att avgränsningen i SM NV 11 görs till företaget. Verksamhetsenheter med energiproduktion som tillhör industriföretag redovisas alltså under industrin i SM NV 11. En annan skillnad mellan redovisningen i detta SM och i SM NV 11 är att i detta SM görs en mer nationalekonomisk redovisning med mått som produktionsvärde och förädlingsvärde, medan SM NV 11 redovisar mer företagsekonomiska mått som resultat- och balansräkningsposter.

Annan statistik

Som redan nämnts insamlas uppgifter om energiföretagen i den årliga energistatistiken El-, gas- och fjärrvärmeförsörjningen. Denna undersökning görs av SCB på uppdrag av Energimyndigheten. Undersökningen har sin tyngdpunkt på mer reala mått, som produktion och förbrukning i TWh och liknande. Produktion och användning av energi mäts också i ett flertal kvartals- och månadsundersökningar. Mer om detta finns på SCBs webbplats.

EU-förordning

Företagsstatistiken regleras i en särskild EU-förordning. Förordningen är detaljerad, och bestämmer vilka variabler som skall samlas in och redovisas, och hur dessa variabler definieras.

Publicering

Detta är den första publiceringen i SM-serien av branschen El-, gas-, värme- och vattenverk från Företagsstatistiken. Företagsstatistiken har ett stort variabelinnehåll, och fördelningar kan göras efter såväl bransch som företagsstorlek.

Sekretesskraven sätter emellertid gränser för vilka fördelningar som är möjliga. En rätt omfattande redovisning görs i de statistiska databaserna på SCBs webbplats, www.scb.se. På denna webbplats återfinns också mer information om statistiken och dess kvalitet under en särskild Beskrivning av statistiken.

In English

Summary

The value added of the industry

The Electricity, gas and water supply industry in Sweden had a value added of SEK 42 213 million in 1999 and SEK 42 696 million in 2000 according to the Structural Business Statistics. That means that this industry contributes 3 per cent of the value added in all the non-financial corporations sector as defined in the Structural Business Statistics.

Investments in tangible fixed assets increased from SEK 13 229 million in 1999 to SEK 14 699 million in 2000.

The government sector is a substantial owner

The government sector is still a substantial owner in this industry. The equity interest decreased however from 1999 to 2000. The central government sector owned business activities corresponding to 27 percent of the value added in the industry in 1999 and 25 percent in 2000. The local government sector owned business activities corresponding to 38 percent of the value added in the industry in 1999 and 35 percent in 2000. Ownership is here defined as holding the majority of the shares.

List of tables

1A. Turn over, year 1999, million SEK, within and outside the industry	5
1B. Turn over, year 2000, million SEK, within and outside the industry	5
2. Production value, million SEK, and share of total production value	5
3. Intermediate consumption, million SEK, and share	6
4. Value added, million SEK, and share of total value added	6
5. Employees and value added per employee, 1000 SEK	7
6. Investment in tangible assets, million SEK, and share of total	7

List of terms

Anställda	Employed
El-, gas-, värme- och vattenverk	Electricity, gas and water supply
Förbrukning	Intermediate consumption
Företagsstatistik	Structural Business Statistics
Förädlingsvärde	Value added
Investeringar	Investments
Materiella anläggningstillgångar	Tangible fixed assets
Näringsgren/bransch	Industry
Omsättning	Turnover
Produktionsvärde	Production value
Ägare	Owner
